

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Хмельницького фахового коледжу

Університету „Україна”

Ольга ПОЛЬОВИК

„01” 09 2025 р.

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Повна назва дисципліни (державною мовою)	Педагогіка
Спеціальність	А7 Фізична культура і спорт
Освітня програма	Фізична культура і спорт
Рівень освіти	фахова передвища освіта
Статус навчальної дисципліни	загальноуніверситетська
Курс і семестр вивчення	1 курс, 1 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	3
Розподіл за видами занять та годинами навчання (зазначаються відповідно до навчального плану)	Лекції 16 год.
	Семінарські 14 год.
	Самостійна робота 60 год.
Вид індивідуального завдання	реферат
Форма підсумкового контролю	екзамен
Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу	https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=28371
Циклова комісія	Соціально-економічних та загальноосвітніх дисциплін
Викладач	Польовик Ольга Віталіївна – к.пед.н., викладач циклової комісії соціально-економічних та загальноосвітніх дисциплін https://hist.km.ua/index.php/component/content/article/283
Контактна інформація викладача для консультацій	<i>Телефон інституту:</i> (0382) 70-45-56 <i>Електронна пошта:</i> imdub@ukr.net <i>Кабінет:</i> 38
Анотація навчальної дисципліни	
Мета дисципліни	Метою навчальної дисципліни „Педагогіка” засвоєння знань про теоретичні основи сучасної педагогічної науки, а також умінь, які

	необхідні для ефективної організації навчання і виховання учнів в умовах сучасного суспільства.
Мета орієнтована на формування компетентностей	Мета дисципліни «Педагогіка» полягає у формуванні системи професійно-педагогічних компетентностей, що дозволяють майбутньому фахівцю ефективно проектувати освітній процес, здійснювати навчання та виховання у сфері фізичної культури, спорту та реабілітації, а також застосовувати андрагогічні підходи (навчання дорослих) у роботі з пацієнтами.
Очікувані результати навчання	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні педагогічні поняття, перелік яких подається до кожної програми; - основні положення сучасних педагогічних теорій, які ґрунтуються на особистісно-орієнтованому розвивальному підході; - методологічні основи процесу виховання та навчання, їх сутності; - психологічні основи навчання й виховання; - наукові методи діагностики вікових та індивідуальних особливостей учнів; - зміст, форми і методи навчання, активізації пізнавальної діяльності особистості; - педагогічні основи формування та управління розвитком колективу; - функціонування освітньої системи в країні. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проводити навчально-виховну роботу з учнями у відповідності до основних педагогічних закономірностей і принципів; - планувати педагогічну діяльність, ставити мету і задачі, намічати близькі, середні і віддалені перспективи; - застосовувати у практичній діяльності основні форми організації виховання і навчання учнів шкіл і позашкільних навчальних закладів; - використовувати в практичній роботі методи і засоби виховання та навчання, обираючи оптимальне співвідношення для конкретних ситуацій; - ефективно керувати діяльністю і спілкуванням учнів у колективі в процесі уроку та виховних заходів; - організувати колектив учнів на виконання певних задач, аналізувати педагогічні ситуації, результати виховання і навчання, вивчати учнів та учнівські колективи, виявляти причини відставання у навчанні, недоліки проведення і намічати ефективні засоби щодо їх подолання; - займатися самоосвітою, використовувати у практичній діяльності досягнення педагогічної науки і передового педагогічного досвіду, проводити доступні педагогічні дослідження, проявляти творчий підхід до справи, не допускаючи формалізму і шаблону в педагогічній діяльності; - ефективно виконувати функції класного керівника, організувати позакласну і позашкільну роботу з учнями, а також роботу

з батьками, громадськими організаціями, органами учнівського самоврядування.

Перелік тем навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Дидактика – теорія освіти та навчання

Тема 1. Виникнення та розвиток педагогіки. Педагогіка як наука

Виховання у первісному суспільстві. Виникнення перших шкіл. Виховання в Стародавній Греції. Спартанська та Афінська система виховання. Виховання у Стародавньому Римі. Основні педагогічні погляди Я.-А. Коменського, Ж.-Ж. Руссо, А. Дістервега, Й.-Г. Песталоцці, А.С. Макаренка, К.Д. Ушинського, В.О. Сухомлинського. Визначення педагогіки як науки. Основні функції педагогіки. Педагогічні категорії. Розділи педагогіки. Методи педагогічного дослідження.

Тема 2. Дидактика – теорія освіти та навчання. Зміст освіти.

Дидактика як теорія навчання й освіти. Становлення гуманістичної й особистісно-орієнтованої парадигми навчання й освіти в педагогічній науці. Визначення сутності навчання та його особистісно-орієнтованого змісту. Основні характеристики особистісно-орієнтованого навчання. Процес навчання як цілісна система, його двосторонній характер, гносеологічна і психологічна основи навчання, структурні елементи навчання: мета, завдання, зміст, методи, засоби, форми організації навчання, його результати.

Структура діяльності вчителя в навчальному процесі; навчання – як система пізнавальних дій учнів, спрямованих на вирішення завдань навчання; структура процесу засвоєння навчальної інформації; різні підходи до його організації.

Тема 3. Методи і засоби навчання.

Поняття: метод і прийом навчання. Різні підходи до класифікації методів навчання. Методи організації навчально-пізнавальної діяльності школярів. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності. Характеристика методів контролю й самоконтролю ефективності навчально-пізнавальної діяльності. Шляхи посилення освітніх, виховних, розвиваючих функцій методів навчання.

Вибір методів навчання. Методичний арсенал учителя. Методики учителя як узагальнена характеристика його індивідуального стилю викладання.

Засоби навчання. Класифікація й характеристика засобів навчання. Комп'ютер як засіб навчання. Поняття та функції дидактичних засобів. Класифікація дидактичних засобів. Візуальні засоби навчання. Аудіальні засоби навчання. Аудіовізуальні засоби навчання. Дидактичні засоби в боротьбі із невдачами в навчальній роботі. Вимоги до сучасного шкільного підручника. Методика використання дидактичних засобів на уроках.

Тема 4. Форми організації навчання.

Поняття про форми організації навчання. Розмаїття форм навчання. Індивідуальні, фронтальні, групові, колективні форми організації навчання. Поняття «система навчання». Характеристика класноурочної й кредитно-модульної систем навчання. Системи індивідуального, індивідуалізованого, взаємного, масового навчання і їхній розвиток у дидактиці. Можливість реалізації систем навчання в сучасній школі. Тенденція розвитку й удосконалення форм навчання.

Змістовий модуль 2. Основи теорії виховання

Тема 5. Суть процесу виховання.

Історія демократичного виховання. Особливості сучасного виховання. Структурні елементи процесу виховання. Закономірності процесу виховання

Історія виникнення самовиховання. Теорія самовиховання. Методика самовиховання.

Історія виникнення перевиховання. Теорія перевиховання. Основні положення методики перевиховання. Виявлення результатів виховання та шляхи підвищення його ефективності. Шляхи підвищення ефективності процесу виховання.

Тема 6. Виховання особистості в колективі.

Роль колективу у формуванні особистості. Виховання особистості в колективі – провідна ідея системи виховання. Колектив, його ознаки та структура. Поняття «виховний колектив».

Ознаки колективу. Динаміка й етапи розвитку колективу. Структура виховного колективу в школі. Загальношкільний і первинний колектив, їх взаємозв'язок. Шляхи формування колективу. Колективна діяльність, самоврядування, здорова громадська думка, традиції, перспективи, принцип паралельної педагогічної й індивідуальної дії. Педагогічне керівництво процесом формування колективу. Особливості керівництва різновіковими колективами.

Тема 7. Принципи управління загальноосвітніми навчальними закладами

Трактовка понять «управління», «керівництво», «менеджмент», «педагогічний менеджмент». Керівництво, внутрішньошкільне керівництво, внутрішньошкільний менеджмент; загальні принципи керівництва педагогічними системами (демократизація й гуманізація, систематичність і цілісність, раціональне поєднання централізації та демократизації, єдність єдиноначальності й колективності, об'єктивність і повнота інформації в керівництві педагогічними системами); школа як педагогічна система й об'єкт наукового керівництва.

Тема 8. Методична робота та планування в школі.

Поняття про методичну роботу. Шляхи, засоби й методи розвитку педагогічного мислення, педагогічних умінь та педагогічних здібностей учителя. Основні форми методичної роботи в школі. Методи й форми організації самоосвіти та самовиховання вчителя.

Специфічні особливості організації методичної роботи в гімназіях і ліцеях (науковий характер, спрямованість на розробку шкільного компонента навчального плану, освоєння нових навчальних програм, створення авторських програм та ін.). Науково-методична рада – центр методичної роботи в гімназіях і ліцеях. Діяльність заступника директора з науково-методичної роботи, психолога, організатора, науково-методичного консультанта. Форми методичної роботи в гімназіях і ліцеях.

Педагогічне діагностування як засіб виявлення кращого досвіду і недоліків в організації навчально-виховної роботи школи. Етапи діагностування методичної роботи в школі. Перший етап: інструктаж заступника директора; роздача анкет і їх заповнення; аналіз і виявлення досвіду, якій заслуговує на впровадження, а якій викликає труднощі; планування форм і методів роботи з учителями. Другий етап: діагностування на районному (міському) рівні; складання єдиної діагностичної карти району (міста); визначення форм методичної роботи для кожної категорії педагогічних працівників. Третій етап: на основі аналізу діагностичної карти району (міста) планування проблемних курсів, семінарів, науково-практичних конференцій.

Базова

1. Нагачевська З., Салига Н. Педагогіка : навч.-метод. посіб. для студентів першого бакалаврського) рівня вищої освіти. 2-ге вид., доповн. Та змінене. Івано-Франківськ : Видавництво ПНУ імені Василя Стефаника. 2022. 157 с.

2. Поясок Т. Б., Беспарточна О. І. Педагогіка : навчальний посібник. Кременчук : Видавництво «НОВАБУК», 2024. 208 с.

3. Фізеші О.Й. Педагогіка: Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школознавство : Навчальний посібник. Київ : Кондор-Видавництво, 2019. 390 с.

4. Хмельницька О. С. Педагогіка. Історія педагогіки: навчально-методичний посібник. Переяслав (Київ. обл.): Домбровська Я.М., 2021. 222 с.

Допоміжна

1. Большакова Н. О. Проектування системи національно-патріотичного виховання в школі. *Виховна робота в школі*. 2021. 12. С.18—26.

2. Вовченко О. Місце творчих груп учителів у системі методичної роботи сучасної школи (На прикладі матеріалів роботи творчої групи вчителів міста Полтави «Технології розвитку критичного мислення на уроках іноземної мови») *Deutsch*. 2020. 14. С.4—17.

3. Галкіна Л. Емоції як метод виховання: емоційна драматургія уроку музичного мистецтва як основа педагогічної технології. *Шкільний світ*. 2020. 3. Вкладка, С.1—4.

4. Княжева І. А. Педагогіка: навчальний посібник для здобувачів освіти першого освітнього рівня (бакалавр) спеціальності 014.021 Середня освіта (Англійська мова та література). Одеса, Університет Ушинського, 2023.110 с.

**Рекомендовані курси для поглибленого вивчення дисципліни
(неформальна освіта):**

<https://prometheus.org.ua/courses-catalog/>

<https://ed-era.com/courses/>

<https://www.enableme.com.ua/ua/article/najkrasi-bezkostovni-onlajn-kursi-dla-ukrainciv-11573>

Система оцінювання результатів навчання:

Результати навчальної діяльності здобувачів освіти оцінюються за 100-бальною шкалою в кожному семестрі окремо. За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS. Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру. Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки здобувачам освіти, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів. Загальні критерії оцінювання успішності здобувачів освіти, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче. Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувача освіти на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань. Реферативні дослідження та есе, які виконує здобувач освіти за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях. Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Накопичування рейтингових балів із навчальної дисципліни:

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ОСВІТИ

Поточне тестування та самостійна робота												Разом	Підсумковий тест не більше 60	Сума не більше 100
Змістовий модуль 1					СР	Змістовий модуль 2					ІНДЗ			
T1	T2	T3	T4	МК 1		T9	T10	T11	T12	МК 3		С		
5	5	5	5	5	15	5	5	5	5	5	15	25		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Силабус відповідає змісту ОПП «Фізична культура і спорт» (а саме: відповідність назві дисципліни, кількості кредитів, формі підсумкового контролю, набору компетентностей і результатів навчання) спеціальності А7 «Фізична культура і спорт».

Силабус затверджено на засіданні циклової комісії з соціально-економічних та загальноосвітніх дисциплін, протокол від «28» серпня 2025 р. № 1.

ПОГОДЖЕНО:

Завідувач відділу

освітньої діяльності

Хмельницького фахового коледжу

Наталія ЛУЦКЕВИЧ

Голова циклової комісії

соціально-економічних

та загальноосвітніх дисциплін

Олександр ГАЛКО